

Naročnina: doma na skü-
pni naslov mesečno 2 D.,
na posameznoga 2 Din.
50 par.

V inozemstvo mesečno
6 Din. Z M. Listom, M.
Ogracekom i kalendarom
letno 100 Din.

Plačati se mora bar me-
sečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:
cela stran 800 Din., pol
strani 400 Din. i tak niže.
„Poslano“ i med tekstem
vsaka reč 2 Din. Mali
oglasi do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Vzgoja mladine po božih zapovedaj.

Denešnji čas je pun razburkanosti, pun zablod. Posebno se to vidi pri mladini, štera nema več v sebi čista sramežljivosti. Če človek ide malo med mladino, vidi i čuje dosta i šče včas kaj takšega, ka bi si ne mislo, ka je duh denešnje mladine tak daleč zblonjen. V glavnom so tomi krivi stariše, dosta odgovornosti pa odpadne tudi na vzgojitelje.

Pa tudi javnost bi mogla bole paziti na čisto življenje i mišljenje mladine i to v denešnjem časi tembole, ar se je duh mladine obrno od znotrašnjosti vse bole k zvušnejšnosti. Denešnja mladina nema v sebi več notrašnje pobožnosti, gleda samo na zvušnejšnost; samo na lepe obleke i lepo zvušnejšnost, da se komi bole dopadne.

V prveših časaj se je vzgoja predvsem nanašala na človečo dušo, zato se je že sama po sebi naravnala proti večnosti. Tudi dnevno življenje je bilo puno znakov i znamenj, šteri so človeka opominali na edino važno i potrebno: na skrb za nemrtelno dušo.

Zdajšnja vzgoja pa je po svojem težnji nagnjena samo na svetno, zvušnejše življenje. Spoznati šče naravne sile, štere bi človeki kembole hasnole pri telovnom vživanji. Ta vzgoja, ta izobrazba, te naravne sile pa odvrčajo človeško mišljenje i hotenje od znotrašnjosti, od skrbi za duhovni napredek, pač pa vodijo k mrtvoj naravi i njenim brezdušnim, hladnim zakonom, teda k zemelskomi, štero se da rajši vpreči v službo slabomi kak pa dobromi. Samo pomislimo, kelko slaboga i kvarnoga vidi mladina po raznih veselicaj, v kini, kelko slaboga čte po raznih časopisaj i knjigaj.

Namesto, da bi se človek Bogi zahvaljuvao za duševne zmožnosti, se obrača od njega, nema več časa za Boga. Istina, ka je zdajšnji svet na viški tehnične izobrazbe. V strme pečine dela tunele, spreminja vodom njihovo pot, dela razne mašine, zrakovplove; po tovarnaj se razlega šum, šteri naznanja človečo delavnost. Pa ka pomaga človeki vse to, ka je samo zvušnejše, njegova znotrašnjost je pa vsa v razvalinaj. Gleda samo za telovnimi dobrinami, a njegova duša pa je siromaška i zapuščena.

Kak vidimo, ta omika, štera je zdaj na višini, ne je olajšala človeškoga življenja, nego ga je napravila žmetnejšega. V noči pred novim letom 1937. je, kak so poročale novine, samo v Ameriki izvršilo samovmor okoli 1000 ljudi, teda v Ameriki, štera stoji v tehničnoj znanosti najviše. Kak je mogla biti duša teh samovmorilcov prepuna nesreče i zapuščenosti, da se je odločila za te žalostni stopaj.

Tehnika najde vsako leto več sredstev, s šterimi je mogoče teli vga-jati; pa čiravno je teh sredstev vsikdar več, da pa človekovo telo išče šče naprej, ka njemi bole vgaia.

V tom stremlenji po telovnom vživanji pa se zna vstaja i raste verska mlačnost i odtujevanje od Boga. Razširjena propalost steguje roke že tudi po čistih, nedužnih srcaj mladine. Človečanstvo je v vseh časaj grešilo i kesnej delalo za svoje grehe pokoro. Ka pa zdaj vidimo? Človek jakostnih prestopkov nešče več spoznati za greh i ga je ne sram pred drugimi; pravi najmre, da je to nekaj naravnoga, do koj ma človek pravico i da drugi ravnotak delaio. A Bog je dao človeki razum i volo, s šterimi bi naj vodo svoje telo, ne pa ka bi se ponižavao šče niže kak so živali.

Zato je pa naloga starišov, vzgojitelov pa tudi vse javnosti, da jako jako pazi na mladino, za štero je potrebna podvojena skrb i pazljivost. Potrebno je, da se drami notrašnje življenje pri mladom človeki, da se njemi

Zakaj je pravoslavna duhovščina proti konkordati?

Arhijerejski sabor srbske pravoslavne cerkvi je poslal g. dr. Stojadinoviči, min. predsedniki spomenico, štera je sestavljena s pogledom na vsebino konkordata. Iz te spomenice je razvidno, da je Arhijerejski sabor ednok proso kraljevsko vlado, naj njemi sporoči vsebino konkordata, ali to se je ne včas zgodilo. A kda je sabor dobo tekst v roke, je izdao proglas, v šterom pravi, da je konkordat nevaren državnim interesom i da se po konkordati spremeni položaj srbske pravoslavne cerkve. V spomenici je nadale omenjeno, kak je v Srbiji i v Črnoj gori bila pravoslavna vera državna vera i kak je v Jugoslaviji bila proglašena verska enakopravnost i nato pravi: „Sprememba načel državne vere z načeli enakopravnosti ne je bila neobhodno potrebna. Velike i vsem so znane zasluge pravoslavne cerkve pri ustvaritvi države i čuvanju nacionalnosti v zvezi z relativno veččinov njenih pripadnikov pa so njoj te zasluge davale pravico, da ohrani svoj zgodovinski položaj v državi slično, kak so ga ohranile po svetovnom boji pravoslavne cerkvi v Grčiji, Bolgariji i Rumuniji...“ A v zadnjem časi so bili ustavni zakoni enakopravnosti porušeni. Zakon od islamske vereizpovedi, šteri je bio zglašani po Ustavu, je zamenjen z novim zakonom, po šterom se ruši načelo enakopravnosti i to v korist te vereizpovedi. Ravnotak tudi ruši načelo enakopravnosti konkordata z rimskov stolicov, šteri davle rimskokatoličanskoj cerkvi položaj vladajoče državne cerkve — a druge vereizpovedi kak tudi pravoslavna so pri tom zapostavljene.

Na odredbo konkordata, po šteroj je katoličanskoj cerkvi dovoljeno širjenje kat. naroda po celoj Jugoslaviji, se spomenica spodtekne s sledečimi rečmi: Že prvi člen konkordata priznave rimskokatoličanskoj cerkvi pravico, da slobodno i javno vrši svoje poslanstvo v kraljevini, kak da bi bila naša kraljevina kulturno zaostala i neverna, šteroj je potrebno poslanstvo, ali kak da bi bile druge vereizpovedi v njoj predmet za misijonarstvo rimskokatoličanske cerkve. Nadale pravi člen 8., da konkordat davle Vatikanu pravico, da predpiše odredbe o depolitizaciji aktivnoga duhovništva, a kraljevsko vlado obvezuje istočasno, da predpiše odredbe za druge vereizpovedi v pogledi politične delavnosti v strankaj. Na te način so vse nekatoličanske vereizpovedi neposredno podrejene naredbam Rima i na osnovi teh naredb bo zbrisana pravica, štera njim je dana na podlagi državne ustave i državnih zakonov.

Nadale se zgledava spomenica na odredbe konkordata, ka se tiče imovinskih pravic, za štere pravi, da

ponovno vzbudi vest. Potrebno je, da se ga vodi od zvušnejšega sveta k duševnim vrednotam. Denešnjaj dobi šče prav posebno vala Jezušov glas: „Marta, Marta, skrbna si i vznemirja te vno go skrbi, a samo edno je potrebno“. Posebno vala to za mladino. Duh naj bo tisti, šteri naj vlada nad telom, duh naj bo tisti, šteri naj odvrča mladino od telovnoga vživanja k višišim cilom. Čistost pa naj postane blesteč vzor našoj mladini!

Svetniški škof Anton Martin Slomšek so zapisali te reči: „Kdor časno srečo in večno zveličanje ljubi, naj brani, kar more, da nam zapeljivost ljube mladine pomorila ne bo“. Tomi svetomi škofi našemi slovenskomi škofi se je vidilo potrebno tak pisati. Šče vse bole potrebne pa so te reči za denešnji čas.

Mladina, tudi tebi je škof Slomšek zapisao te reči, zato dobro si je prečti, zapomni i po njih živi!

jih druge vereizpovedi nemajo. Tak oprostitev od raznih taks, odrejuvanje državne plače, doklade za ukinjene patronatske odnošaje odplačilo za zgubljena zemlišča zavolo agrarne reforme. Ravnotak napada konkordat, ka se tiče šol, vojne službe i vojnoga zakona. I v tom pogledi spomenica trdi, da je katoličanska cerkev nad drugimi verami.

Do državne ustave pa je konkordat po mišljenji Arhijereskoga sinoda na sledeči način: „Predvsem je konkordat protiustaven načelom državne suverenitete. To načelo ne dopušča, da bi država postavljala nad sebe volo kakše druge organizacije. Medtem konkordat postavlja nad državno volo — volo rimske kurije, prepuščajoč rešavanje cele vrste pravnih pitanj v državi predpisom i kanonskomi pravi rimskokatoličanske cerkve. Poleg toga se drž. oblast pretvarja v nekštem podrejenom organi rimske kurije, šteri se obvezuje, da sprejme proti vsem vereizpovedam odredbe Vatikana od depolitizaciji klera, čeravno ne ve kakša bo vsebina teh bo vsebina teh bodočih odredb.

Konkordat je tudi v nasprotji s členom 4. državne ustave, šteri proglašuje enakost državljanov pred zakonom, med tem kda konkordat davle

Gorički, ravenski i dolenski dečki!

5. septembra moramo vsi v Soboto! Zakaj?

Zameknjeni v vsakdenešnje skrbi i delo, vnogi od naših dečkov ne opažajo, kak se širom lepe Slovenije zdigavlejo nedelo za nedelov duge vrste slovenskih dečkov i moškov i s svojimi mogočnimi nastopi pokažujejo sveti: „Šče živemo, tu smo, vnogo nas je slovenskih, katoličanskih dečkov, vernih stražarov i borcov za vero i dom. Kak velka zlata žitna polja ziblejo se nedelo za nedelov neštete vrste mladih slovenskih dečkov i deklin i zo-wejo slovensko domovino i ljudstvo:

*Vstanite, vstanite,
ne delo hitite...
dokeč je den.*

Vera i dom vas zovejo. Pridite, položite roke na delo, da se bo naša zemla obnovila od trnja i osata i palik postala popunoma: slovenska i katoličanska!

Te klic, te mogočen klic prebujene katoličanske mladine ide, se širi po celoj slovenskoj domovini kak močen val prošenj: „Pridite, delajte, zidajte bodočo slovensko i katoličansko Slovenijo“. Tudi k nam v Slovensko krajino, na lepo Goričko, v prekrasen gorički kot idejo klici: „Gorički, ravenski i dolenski dečki na noge, na delo za svojo stvar! Vnogo let so nas postrani gledali i zasmehavali, da smo prej „kmetje“, zabiti, nesposobni za kakše delo, nastop, društvo. Razni pritepenci, plačanci, takzvani „nacionalisti“, naprednjaki, pofarji i podobni, so lovili v svoja društva samo zlizane, slinave gospodske i našmin-kane gospodičine. Ta društva so mela monopol nad nacionalnostjov, državotvornostjov i edina mela pravico na obstoj. Nas kmečke dečke i deklin ne pa so gledali postrani, ar smo njim bili prekmečki, preveč verni i vdani svojoj veri, Cerkvi, duhovnikom, poš-tenosti. Toga njihova jugoslovenska i jugofašistična nacionalnost i slobodomiselno naprednjaštvo ne moglo trpeti i tudi ešče dnesden ne trpi. To vidimo jasno iz življenja. Gdešteč so tej ljudski izkoreninjenci ešče pri življenji, delajo, fučkajo, glodajo proti nam kmečkim, katoličanskim dečkom, moškom i deklinam. Boli jih naše slovenstvo i katoličanstvo.

Dnes pa, gda je zapihao malo drugi yeter i sloboda vala za vse ed-

predpravice isključno katoličancom: s čl. 6. državne ustave, v šterom je zapisano, da nikoga nemre soditi nepristojno sodišče, med tem pa konkordat zahtevle, da se bodo člani drugih vereizpovedi sodili po kat. sodnijah.

Kak protiustavne se navajajo tudi odredbe konkordata, ki se tičejo vojaške dužnosti rimskokatoličanskih duhovnikov i redovnikov, državne plače, katoličanske akcije, katoličanskih učitelov v šolaj z većinov katoličanske dece, agrarne reforme.

Nazadnje je velki nedostatek konkordata v tom, ar nalaga največše materialne obveze na državo v korist samo edne verske organizacije, štera je sama po sebi bogata i štere središče je prek državnih mej. Spomenica pravi, da bi državna plača mogla biti v razmerji s plačov proti drugim vereizpovedam kelko vernikov ma, ka znači, ka ta plača mora biti šče povekšana.

To so ugovori srbske pravoslavne cerkve. Škoda da sinod ne navedo plače srbske duhovščine, štera mesečno znaša 2000 Din. že prvi den nastopa v službo i njihove penzije, štera je mesečno 1200 Din. pri takšem duhovniku, ki niti osnovnih šol nema. Škoda tudi, da srbski cerkveni zbor ne dao našampati vse pravice, štere po zakoni vživa srbska cerkev i bi vsaki spoznao, da konkordat dosta menje da katoličancom.

nako, da bomo zdignoli tudi mi svoje glave. 5. septembra se bomo zbrali iz vseh naših krajev v našem središči — v Soboti — na velkom prosvetnom, dečkovskom tabori. Toga dneva se zberemo vsi gorički, ravenski i dolenski dečki i moški v Soboti, da se najlepše pozdravimo i da pozdravimo tudi naše brate tam prek Mure i da šče živemo, delamo i da nas ne strah nikoga.

Gorički, ravenski i dolenski dečki!
Naj nede niednoga, šteri v nedelo 5. septembra se ne bi pridružo našemi fantovskomi slavji. Dečki od Grada i okolice se bomo pomikali prek Sv. Jürja, Pertoče i Cankovo v taborsko Soboto. Ne dajmo se več zasramivati i zapostavlati od naših narodnih izkoreninjencov. Pokažimo, da mamomi, kmečki, katoličanski dečki svoja društva, organizacije, štere so edine naše, prave, v šterih mi dobivamo moč za naše katoličansko i slovensko življenje. Mi v Goričkom koti se močno pripravljamo na te tabor. 5. septembra bomo v Soboti slovesno povedali svojo mogočno reč, da ščemo meti samo našo katoličansko prosveto i življenje, a odklanjamo pa vsakšo tujo navlako.

V nedelo, 5. septembra zajtra de vozila od Grada na sobočki tabor velka skupina goričkih biciklistov prek Pertoče, Cankove v Soboto. Vsi drugi se nam lejko na poti pridružijo. Šteri pa nemajo biciklinov, pa naj idejo z vlakom, ar je lepa zveza za Goričko i tudi vživajo nedelski popust. Povejte to svojim prijatelom i znancom, da tudi oni pridejo na naš lep den. Potrebna navodila dobite na svojih farofaj, pa tudi Novine do redno prinašale vse potrebno.

Bratje i sestre Slov. krajine! Zdignimo glave z močnov volov, da ščemo biti gospodarje na svojoj slovenskoj i katoličanskoj zemli. Lubezen do slovenstva i katoličanstva naj nas zdigne na delo, v boj — za naše pravice. Zdrav i mladi rod naše lepe krajine se ne bo dao več zasmehavati i zapelaveti. On šče biti svoj, sloboden, istinsko katoličanski i slovenski. Zato se, bratje i sestre, pripravimo, da idemo 5. septembra vsi v Soboto na naš velki tabor. Vabimo Vas i Vam kličemo naš pozdrav: „Bog živi!“ —

Dekliški den

na Velko mešo na Betnavi v
gradi pušpekovem poleg
Maribora.

Vse dekle se vabijo, da pridejo s svojimi duhovnimi voditelji. Boža služba i spravišče se vrši v lepem parki. V soboto večer ob 7 je začetek spravišča, nato procesija z Najsvetejšim z gorečimi svečami po parki.

Na Velko mešo ob polsedmih sveta meša s predgov, ki jo drži naš prezvišeni gospod knezoškof s skupnim svetim prečiščevanjem; zatem zajtrk; po zajtrku pa spravišče z lepimi govori.

Popoldnevi večernice i sklepni govor, za njim pa sprejem prvoga mariborskoga dekliškoga krožka v apoštolstvo kat. akcije.

Spoved naj se opravi doma. Vsaka dekla naj si vzeme sebov kupico pa prt. Plača se za prenočišče na posteli 10 Din., za obed se plača 5 Din., za zajtrk pa 2 Din, za knjižico, znak i prenočišče na slami pa 7 Din.

Doma se naj dekle vadijo pesmi, štere bomo skupno popevali i to: Angelci lepo pojejo... Lepa si, lepa si... Angel Gospodov... Mogočno se dvigni naš spev... Kraljevo znamenje... Častimo Te... Povsod Boga... Moja duša poveljuje Gospoda...

NEDELA

po risalaj trinajseta.

Evangelium (Lukač 17.) Tisti čas gda bi šo Jezus v Jeruzalem, prek je šo po sredini Samarije i Galileje, i gda bi notri šo vu neki kaštev, prisko je pred njega deset gobavih možov, ki so stali ozdaleč i podignoli so glas svoj govoreči: Jezus Mešter, smilj se nad nami. Štere kak je vidó, vólo je: Idite, pokážite se duhovnikom. I včinjeno je, gda bi odhájali, očiščeni so. Eden pa med njimi, kak je vido, ka je očiščeni, povrno se je, z velikim glasom zvišavajoči Boga i spadno je na obraz pred noge njegove hvalo dajajoči i te je bio Samaritanus. Odgovoreči pa Jezus pravo je: Ne li ji je deset očiščeni: i gde ji je te devet? Ne se je najšo, ki bi se povrno ino bi dao diko Bogi, nego sam ete tühinec. I veli njemi: stani gori ino idi; ar je vera tvoja tebe zdravoga včinila.

Razgled po katoličanskem sveti

Okrožnica Pija XI. „Divini Redemptoris“ o brezbožnem komunizmu. — Socialna hierarhija in pravice države. 33. Da se po vzajemnem sodelovanju vseh dosežeta socialni red in mir, zato daje katoliški nauk predstavnikom socialne oblasti takšno dostojanstvo in avtoriteto, kakršna sta potrebna, da morejo budno in skrbljivo čuvati božje in človeške pravice, ki jih sveto pismo in sveti očetje tako poudarjajo. Tu je treba pomniti, da se grdo motijo tisti, ki trdijo, da imajo v državi vsi državljani enake pravice in ni v njej nekih stopenj oblasti in neke hierarhije tistih, ki imajo oblast. Dosti je, če opozorimo glede tega na okrožnico Našega prednika b. s. Leona XIII., ki smo jih že omenili, zlasti na tisti, ki govorita o oblasti svetnih vladarjev (okrožnica „Diuturnum illud“, 20. jun. 1881: Acta Leonis XIII. zv. I, str. 210—222) pa o uredbi krščanske države (okrožnica „Immortale Dei“, 1. nov. 1885: Acta Leonis XIII. zv. II, str. 146—168). V okrožnicah najdejo katoličani jasno razložena načela naravnega razuma in vere, ki jih morejo očuvati zapeljivih in nevarnih zmot komunizma. Komunistični nazori, ki jemljejo človeku naravne pravice in ga zaslužujejo, ki zanikujejo prvi in najvišji vir države in nje oblasti, ki na neslišen način prepuščajo javno oblast za skupno počenje zločinov, kar najodločneje nasprotujejo naravni etiki in Stvarnikovi volji. Kakor je državljani kot človek od Boga, tako tudi država; Bog je določil njiju medsebojne odnose; zato se ne morejo ne državljani ne država oprostiti tistih dolžnosti, ki jih imajo med seboj, niti ne zanikati ali prikrajšati drug drugega pravic. Bog sam je torej določil in uredil poglobitve odnose med državljani in državo, zato je brez dvoma le nezakonita in krivična samolastna prisvojitve, uzurpacija, če postavljajo komunisti na mesto božjega zakona resnice in pravice strankarske politične sklepe in ukrepe, polne sovraštva in človeške samovolje. Dalje

Prebivalstvu dravske banovine!

Letošnje poletje so toča in druge ujme uničile v mnogih krajih dravske banovine skoraj vse poljske pridelke. Do sedaj je prizadetih 10 srezov. V nekaterih krajih je bilo neurje tako silovito, da so uničeni vsi posevki. Sadno drevje je popolnoma okleščeno. Uničena je zlasti koruza, krompir, proso in ajda, ponekod tudi pšenica, rž, ječmen in oves.

Poleg razdejanja na poljskih sadežih, v sadonosnikih in vinogradih je povzročila toča ponekod tudi na stavbah ogromno škodo. Pobila je mnogo šip in razbila na strehah opeko. Vihar je razkrival strehe in podiral kozolce. Nalivi so uničili in razrili ceste in pota, tako da je promet po teh krajih otežkočen.

Škoda je ogromna. Do sedaj je uradno ocenjena na približno 60 milijonov dinarjev. To je tako občuten udarec za naše kmetsko gospodarstvo, da se bodo posledice še dolgo občutile.

Naše kmetsko prebivalstvo je obupano. H kraljevski banski upravi prihajajo čim dalje številnejše prošnje, iz katerih je razvidna silna beda prebivalstva poškodovanih krajev. Prizadeti so najbolj ravno oni predeli banovine, v katerih živi najrevnejše prebivalstvo.

Kraljevska banska uprava bo iz svojih sredstev, kolikor so ji na razpolago, skušala vsaj malo olajšati gorje. Naprošena je tudi kraljevska vlada, da podpre poškodovane kraje.

Ta sredstva pa ne bodo zadostovala za pokritje najnujnejših potreb. Zato je dolžnost vsakogar, da priskoči v tej veliki stiski na pomoč našemu kmetu, ki sicer ne prosi nikoli podpor.

Radi čim uspešnejše izvedbe pomožne akcije, sem odredil poslovanje posebnega osrednjega pomožnega odbora, ki bo posloval pri tukajšnji kraljevski banski upravi. Ta odbor bo zbiral sredstva in jih nato razdeljeval med poškodovance v prizadetih krajih.

Pozivam zato vso našo javnost, zlasti pa gospodarske kroge, da priskočijo na pomoč našemu kmetu. Potrebna je izdatna in hitra pomoč. Poleg denarnih podpor so dobrodošle tudi podpore v živilih, obleki in tudi v živinski krmi.

Vsa sreska načelstva imajo navodila glede načina zbiranja podpor. Zato naj zlasti tisti, ki nameravajo prispevati v naravi, prijavijo svoje podpore pristojnemu sreskemu načelstvu. Denarne podpore pa se naj nakazujejo Hranilnici dravske banovine v Ljubljani za račun osrednjega pomožnega odbora za po toči oškodovane kraje.

Ban: Dr. NATLAČEN, s. r.

Dodatki k povodni.

Voda je po večini odtekla i pustila za sebov žalostno sliko. Ceste so na mnogih mestaj razdrte, travniki i pašniki blatni. Trava gnila i strašen smrad širi na vse kraje. Nešterne vesnice so tak napunjene z grdov zdihov, ka človek komaj odihavle. Nevarnost je velka, da nastane kakša kolera, posebno zdaj, gda vroče sunce začne pripekati na močvare. Želeli bi si lepi tihi, debeli dešč, ka bi blato i smrdeče malo dol oprao.

Od povodnji so bile najbolj prizadete sledeče občine: Črenšovci, Odanci, vse tri Bistrice, Turnišče, Dobrovnik, Gaberje, Lendava i Orešje. Ostale občine so nikolko manj prizadete. 350 hiš v lendavskem srezu je bilo ali pod vodov ali pa so bile ščista obdane od nje. 27 hiš od teh je bole poškodovanih, 6 jih je pa celo v nevarnosti, da se zrúšijo.

Vse poplavlene zemlje je okoli 5000 ha. Od toga 2400 ha njiv, 2000 ha travnikov, ostalo pašnikov i drugo. Krumplj so skoro popolnoma vničeni. Hajdina tudi, posebno tam, gde je voda malo duže stala. Travniki so popolnoma vničeni. I to je za lendavski srez tem vekša nesreča, ar je tu predvsem živinoreja razvita i je živina skoro edini dohodek našega maloga kmeta.

† Dr. Franc Ivanocy:

Iz naše dāvnine.

Gornjelendavska farna cerkev leži pod gradom v globokoj, neprijaznoj grabi, stisnjena na zahodno stran brega. Ar leži dužina zidine od ishoda proti zahodi ali pravokotno pod bregom, je ladja v primeri s svetiščem jako globoka, svetišče pa je kak najbolje nisko, ka njemi gledoč na njegovo precišnjo širjavo dāvle pritisnjeni značaj. Zato tu zaman išče tisto navadno i potrebno sorazmernost, šteta se nam na prvi hip pokaže pri starinskih zidinaj, postavljenih v stili.

Svetišče samo, kak tudi stranske stené ladje, so stara gotska zidina; tōren, ovači priličen i v razmerji jako lepi, je bio zidani 1729. leta.

Oblika i razvrstitev oken v svetišči je podobna kak v petrōvskom svetišči; obok pa je dosta prostejši kak tam. Rebra toti kak žarki bežijo iz sklepnikov v apsidi, proti slavoloki pa dve križajočivi se rebri tvorita preprosti križni svod. Toj ozvrstivti reber primerno je ves svod sestavljeni iz trikotnih mer. Rebra se končujejo paroma v šilastom vrhi.

Edina zanimivost svetišča je na evangelijskoj strani v zidi iz najstarejšega časa odprtina za svestvo. Lepo okrašene, liki deloma spotrete, deloma pod stoletnim ometom se zdigavajo iz zida kameni robovi.

Voda je bila tak visika, da je na večih mestaj šla prek banovinskih cest. Občinske ceste so pa nešterne šče na 4 den bile pol metra pod vodov. Odnešenih je 10 mostov.

Ar je teren, ki je bio pod vodov, jako obširen, je vso škodo natančno ne mogoče določiti. Zaednok se ceni škoda na 2.800.000 Din. To je za naš gostonaseljeni siromaški kraj strašen vdarec. Dugo de trpelo, ka si to ramo pomali zacelimo. Ponižno prosimo, da se pri ognjišči, gde bodo delili porcije, tudi nas spomnijo z vednakov skrbjov, čeravno smo daleč na severi, daleč vkraj od ognjišča.

Novoga živinozdravnika smo dobili v Lendavski srez.

Kraljevska banska uprava je imenūvala g. Baša Ignaca za banovinskoga veterinarja, ali živinozdravnika. Novi gospod živinozdravnik bo stanūvao stalno v Beltincih, kde se je že tudi naselo. Gospod veterinar je na razpolago vsakomi, ki ma kakšo nevolu pri svojoj stvari. Brezplačno da tanače i navodila vsakomi, ki se na njega obrne. Kde i kda bo gospod živinozdravnik držao kakše predavanje, se pravočasno objavi v našem listi. Gospoda Bašo, našega domačina iz srca vsem priporočamo.

Odprtina je pravokotne oblike i je ne vekša od menšega denēšnjega tabernakula. Zapirajo jo jako natenci, iz kovanoga železa napravljena, gostoj mreži podobna dverica.

Kameni okrasni oken so popolnoma vničeni i vekši deo oken je zazidani. Vse to rūšenje je menda iz tistoga časa, gda je v letaj 1609—1670 cerkev bila v lūteranskih rokaj. Poslikana okna, kak je svetišče navadno bilo okrašeno, se je ne vidilo primereno mrzle dūše verskomi bogoslūžji, zato je to trbelo vničiti ali po lastivnom okusi prirēditi.

Od lūteranskoga consistoriuma poslani Letenyli Števan čepreški, Zvonarič Števan n.-eenski i Terboč Janoš gornjelendavski predikator so tu 1627. leta opravili kanonično vizitacijo. Eden primerek zapisnika te vizitacije je bio pri mojem predniku — plebanoši (na Tišini), šteta ga je posodo lūteranskomu popi, da bi ga prepisao. Po smrti svojega prednika sem zaman iskao to zanimivo pismo, pa sem do zdaj ne mogeo najti niti izvornika, niti sem ne mogeo dobiti prepisa.

Gda je Peter Széchy 1670. leta v Gornjoj Lendavi katoličanom nazaj spravo nigdašnje imanje, je tudi cerkev pomali nazaj dobila katoličanski značaj. Istina, da je tā obnova s stališča cerkvene umetnosti ne bila prvenstveno izvršena, ar je vse bilo obnovleno v te že nastopajočem baroč-

Preganjanje cerkve v Mehiki se nadaljuje.

(V „Osservatore Romano“ priobčuje jezuitski pater Ledit članek od zdajšnjegastanja katoličanstva v Mehiki)

Jako podobna sta si način preganjanja Cerkve v Mehiki i Rusiji. Na zluk nešternim izjavam, ki so na vid za vero, se denok mehiška vlada ne prestanoma trūdi, da bi razkristjanila mehiško lūdstvo. Vernikov več ne mantrajo kak pred leti, nego se vse bole prefriganom borijo proti veri.

Katoličanom včas dovolijo kakšo versko proslavo, da tak te nemrejo praviti, ka je oblast proti njim. Itak pa oblast niti črke ne spremenila tisti zakon, ki jim pravi, da se deca morejo v šoli včiti i vzgajati brez Boga. Na te način ščejo vzgojiti mladino tak kak komunisti v Rusiji na brezboštvo.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Navuk za 3 red sv. Frančiška je v Črenšovcih dnes teden, 22. avgusta po večernicaj.

Vučiteljske spremembe v Slov. krajini. Premešeni so sledeči učitelji i učiteljice: Župan Danica iz Gor. Lendave v Vitanje, Župan Ana iz Gor. Lendave v Vitanje, Krebelj Ana iz Hotize k Svetomi Lenarti v Slov. goricaj, Mazaj Josip iz Kuzdoblane k Sv. Lovrenci na Pohorji, Kunst Angela iz Križevcev v Rogatec, Lorbek Maks iz Ženavej v Sevnico ob Dravi, Kolnik Elizabeta iz Turnišča v Limbuš, Lužnik Franc iz Trdkove v Gornjo Lendavo, Jazbec Štefanija iz Svetinj na Tišino, Pavlin Pavla iz Pertoč na Tišino, Štubelj Marija iz Cankove v Krog, Hari Deneš iz Fokovec v Križevce, Nedeljko Hilda iz Turnišča k Velikoj Nedeli, Babič Josip iz Dobrovnika v Melince, Kogej Emilija iz Kuzme v Prevalje, Višner Ludvik iz Cankove v Moravce, Petrič Franc iz Petišovec v Sela pri Kamniki, Kariš Olga iz Kapce na Bloke, Turk Josip iz Melince k Sv. Jakobi v Slov. gor., Pečovnik Stanislav iz Tišine v Fram, Štrus Franc i Ana iz Doline k Blagovico, Rauter Janez iz Kapce v Dolino, Pevc Bogdana iz Moščanec v Preddvor, Kajč Albina iz Odranec v Marenberg, Zikero Helena iz Serdice v Olševek.

Cankova. 21. julija smo sprevedili k večnomi počitki 58 let staro Kos Katarino, dobro krščansko ženo. Pokojna je bila jako navdušena za naš katoličanski tisk, zato je bila ta hiša že od leta 1912. naročnica na Novine i Marijin list. Za pokojnov žalujejo ne samo rodbina, nego tudi siromacije, ar nieden praznih rok ne šo od hiše. Pokojnoj želemo večni mir, domačim pa naše sožalje.

nom slogi. Ne ravno lepi glavni oltar i dva strankiva oltara je 1729. leta posveto čanādski pušpek Lászlo Nádasdy.

Iz te dobe je menda tudi iz kovanoga železa umetno izdelana prečka. V svetišči so tudi jako lepo napravlene klopi iz konca 18. ali začetka 19. stoletja, šteta nikak ne spādajo v svetišče.

Če bi dnes vūtro obnavljali to cerkev, bi jo z malimi stroški, v nogim starinoslovskim znanjom i ešče več dobre vōle jako lepo i lejko postavili nazaj v njeno prvejšo obliko. Farniki so siromaški, liki za cerkev so tak pripravljeni žrtvovati, da jim je žmetno najti primere.

V drugih državaj je skoro v vseh pušpekijah naročeno plebanušom, da brez znanja i potrdila pušpekijske starinoslovske komisije ne smejo niti najmenšega popravka ali obnavljanja delati na starih cerkvaj. To je jako dobro določeno, ar se tak prepredi zamansko zapravljanje. Tudi pri nas bi jako potrebno bilo takše določilo, ar bi tisti, šteta so si ne spravili osnovnoga starinoslovskega znanja, meli priliko, dobiti zanesljivo vodstvo; tisti, ki so si pa sami, po kakšoj poti spravili takše znanje — ka je pri najbousjoj voli tudi pomenkливо — bi dobili v takšoj komisiji podporo i nasvet. Dostojno lepšanje cerkvi i razvoj cerkvene umetne obrti v velkoj meri je brez takše komisije niti ne mogoči.

Tombola. Pri Sv. Sebeščani (Pečarovcih) bo 29. avgusta tombola. Što šče meti za 2 dinara ednoga „jürja“, naj pride te den k Sv. Sebeščani. Isti den bode tudi blagoslovitev nove cerkvene vöre. Tombolo bo melo naše gasilno društvo. Polovico dobičkov dobi Prosvetno društvo.

Romanje delavcov. G. Bejek, ki vodijo duhovno pastirstvo med našimi delavci v Bački i Baranji, vodijo za dnešnji lepi Marijin svetek naše delavce na Marijino božo pot. Naj je blagoslovi Marija!

Gomilica. Preminoči teden so neznani tolvaje podkopali hišo Törnara Jožefa, ki je v Canadi i od žene odnesli zabeo i meso, na šterom je ešče dužna bila. Siromaška hiša, štera nema ne svinj, ne krav, je jako oškodivana i v velkoi nevoli, ar more siroto slepo staro mater prehraniti.

Pince. Ves, 7-50 km oddaljena od Lendave, na meji Madžarske. Ščista madžarska ves. Preminočo nedelo so gasilci meli veselico — bál. — Za Pince, ki so odrezani od sveta, je to bilo več, kak čí bi gde v Črensovcaj nova meša bila. Kak navadno Pinčani v nedelo odvečara pridejo vsi vó na cesto, starejši ob grabaj sedijo, mlajši pa na cesti hodijo, se z biciklini vozijo. Tak je preminočo nedelo — na bál — nindri nikoga ne bilo videti. Tak da bi se cela ves odselila prek na Madžarsko. Vse je bilo najpre zbrano na šolskom dvorišči, staro i mlado. Velki prostor so zagradili z redkimi vejami. Vsi stoli so bili puni. Okrog plota pa so se zbirali tisti, ki so ne meli peněz i neštérni mali, ki so ne vúpali notri. Vnogi „mali“ so najpre tudi notri vúpali stopiti i celo plesali so. Med njimi šolska deca. Naprej ne bomo pisali. Samo to šče omenimo: Ne dugo, kak je oblast dala zbóvnjati po vsej vesnicaj — tudi v Pincaj so ljudje čúli, — da se šolske mladine ne sme púšćati na veselico, ar bodo kaštigani tisti, ki veselico držijo i stariše — po zakoni. Mi na tom mestu prosimo merodajno oblast, naj zdaj uporabi svojo oblast i naj stopa po zakoni proti tistim, ki so v Pincaj od oblasti izdane odločbe ne držali! Če zdaj ne bo eksekutive, te se bodo vsi Pinčani v pest smejali našoj oblasti, ki izdaja naredbe, pa jih ne izvaja. To bo skrajno kvarno vplivalo na lúdstvo, ki že itak ne spoštúje bogzna kak autoritete. Demoralizacijo naše mladine, ki jo širijo na žalost ravno gasilske veselice — lahko stavi edino oblast, če bo dosledna i bo gledala tudi na vzgojo naroda.

Ivanci. Preminoči ponedelk rano zajtra je našo ves zadela velika nesreča. Že ob 3 vóri je cela ves bila na nogaj i vsak šteri je li mogeo prijeti lopato ali motiko bežao, da se prepreči silna voda, štera je z vsov močjóv vdírala v ves. Vode smo meli

za par minut do kolena v vesi, njive pa skoro vse pod vodov. To vodo smo dobili iz moravskoga potoka, šteri je zaistino slabo spucani. Za volo njega trpimo veliko škodo, zato ka šče dnes mamo do 60 plúgov njiv i travnikov pod vodov, da so krumpíči skoro vsi zagnjili, otava pa je vse blatna. Tudi Ledava nas je dva dni ogrožavala. Vsak čas je cela ves mogla biti na njej, da z búranjom prepreči nevarnost. — Vodno zadrugo prosimo, da nam Ledavo na gospodskom da zabóratí, zato ka je voda grabo odnesla i če ešče ednok — Bog ne daj — pride tak velka voda, kak je zdaj bilo, te nam hiše odnese.

Bogojina. Naš gosp. plebanoš Hauko so nam zbetežali. Odišli so si zdravje iskat. Težko nam je, da nemamo doma svojega dúšnoga pastirja. Molimo zato Boga za njúvo skorajšnje ozdravljenje.

Strehovci. Pri nas se klati nekí nakúpovalc živine, šteri nas siromaške kmete jako nori. Tak je pri ednom teleti šteo zncriti 18 kil. Previden je pa bio siromak, pa je to zapazo i teleta nej dao. Zato opozarjamo, da se takših nakúpovalcov ogiblete i dajte svoje blago poštenim kúpcem, šteri vas ne bodo norili.

Sobota. Preminočo soboto je bio pri nas ustanovljeni fantovski telovadni odsek za celo faro. Dečki kažejo vnogo veselja do društva zato se jih je včasí od začetka prav vnogo priglasilo i izgleda, da bo to eden zmed najmočnejših odsekov v našoj krajini. Za predsednika je zvoljeni g. Kerec, za tajnika g. kaplan Škraban, za načelnika pa g. Novak. Za načelnike oddelkov po posameznih vesnicaj bodo pa zvoljeni dečki izmed članov tiste vesnice. Pri ustanovnom občnom zbori, šteri je potekao v najlepšem redi i ob velkoi zadovolnosti članov, sta bila navzočiva tudi banski svetnik g. Bajlec i domači plebanoš g. Vojkovič.

Bogojina. Za prosvetni tabor se mi prav lepo pripravlam. Naš fantovski odsek, šteri že jako dobro dela, se punoštevno udeleži tabora. Pripravljamo tudi vekše število biciklistov, tak da se vúpamo, da se pokaže Bogojina v Soboti na tabori, kak edno zmed najmočnejših dúštev, kak je to nigda bilo, dokeč so nas neprijateljske sile ne raztirale. Pa tudi vnogo lúdstva pride iz naše fare, zato ka se že vsi veselimo, da pridemo po dukšem časi znova z našimi voditeli vsi ednok vkúp.

Tišina. Naše prosvetno društvo je že začelo s pripravami, da se vsi v kem vekšem števílú vdeležimo prosvetnoga tabora v Soboti v nedelo 5. septembra. Tišínčari neradi zaostajamo za drugimi, zato se zdaj ščemo ešče prav posebno postaviti. Poleg drugih far i drugih dúštev ščemo biti

viditi tudi nad stranskima stenama slede jako starih fresk, ki so menda krasile vso cerkev i bi se ešče dnes najšle pod debelim ometom.

Vsa zidina je napravljena iz kamna i tomi se je zahvaliti, da ešče dnes trdno stoji nazlúk mnogim i velkim viherom stoletij i niti sleda nega kakšoj razpoknji.

Ar pa dnes že ne slúži svojimi nameni i je sama na sebi ne kakša redka starinska vrednost, de trbela pri nameravanom zidanji nove cerkve če ne vso, bar deo podreti. Deloma zavolo poštvánja do prednikov, deloma zavolo zanimanja za stare spomenike trbe po možnosti skrbeti, da pri povečavanji i prezidavanji starih cerkvi teh do teo ne poderéjo, liki kelko je mogoče, staro popunoma ali bar zanimivejše dele združijo z novov zidinov. Istina, da je to dostakrat žmetna naloga, posebno, če se ostro držimo sloga, ka pa nigdar ne smemo zapústiti. Líki dnes je tudi v tom pogledi dosta vzgledov v tújih strokovnih listaj i delaj i s pomočjóv teh je mogoče napraviti jako zdrave i dobre načrte, s šterimi zadostimo vsem zahtevam.

Jürjansko cerkev je v zaželenoj meri mogoče povekšati samo tak, da se poderé edna stranska stena i strop, svetišće i tóren pa se lejkó nedoteknjeniva obdržita. Svetišće naj bo v novoj cerkvi stranska kapela, tóren pa bi zdignjeni primerno višini nove ladje najbolje slúžú novoj cerkvi.

mi med prvimi i najmočnejšimi, zato že zdaj z veseljom gučimo od našega tabora i što vse bo šo na tabor.

Lipa. Kap je zadela Zver Ivana, dedeka od g. Zver Števana, kaplana v Konjicah. Ravno en den prle se je zgodila nesreča, kak je vnúk nastopo svoje pryó slúžbeno mesto v Konjicah, k šteroj slúžbi so njemi dedek davali lepe navuke. Za ozdravljenje je malo vúpánja.

Petanjci. Preminoči teden smo zakopali pri velikoj vdeležbi Šiftar Janoša, dobroga krščanskoga moža. Vmoro ga je krč, zvani tetanus. Večna svetlost naj njemi sveti.

Črensovci. Prosvetno društvo je melo svoj občni zbor dnes teden, na šterom so se zvolile nove kotrige. Pri toj priliki je držao od prosvete lepo predavanje g. Camplin Ivan, tajnik Prosvetne zveze. — Sirotišnica Deteta Marijike z Turnišća je ponovila z lepim uspehom svojo dečinsko igro dnes teden.

Turnišće. Naš g. kaplan so odšli na počitnice, obiskali so nas pa naš rojak, g. Tivadar Jožef, doljnesinički plebanoš iz Vogrskoga. Želimo njim, naj se na domačoj slovenskoj zemlji dobro počúti.

Telovadba mladine. V nedelo je prišlo okoli 30 dečkov iz far sobočkoga i deloma lendavskoga dekanata v Soboto, i so se vadili kak člani deških odsekov v telovadbi. Bog blagoslovi začetek i daj dečkom veliko prilíčnost predvsem v dúševnoj telovadbi, ka do znali spretno premagati staroga sovražnika človečega roda. Tak bo telovna telovadba zaistino vesela i svoj namen v popolnosti dosegne.

Lepe skrivnosti Rožnoga venca se dobijo pri upravi M. Lista v Črensovcih. Edna skrivnost 25 par. Skrivnosti so tak tiskane, ka se lejkó rabijo za mesečno i tudi za letno spremembo. Vsaka kotriga plaća 25 par pa Roža ma lepe skrivnosti. Segajte po njih.

Dokležovje. Julija 31. je strela vdarila v gospodarsko poslopje Plej Jožefa. Zgorelo je vse, ešče snopje nezmlaćeno. Zgorelo njemi je tudi štiri glav živine, vse kúre, peto živinče pa tudi zginjava. Plej ma nedoraščeno deco i devetčlansko družino. Pomagajte siromaki. Dare sprejema tudi uprava našega lista.

Grad. Vsem našim dečkom i moškom. 5. septembra de v Soboti velki naš prosvetni, fantovski tabor. Toga tabora se moramo tudi mi vdeležiti v kak največšom števílú. Zato de od nas vozila na te tabor skupina biciklistov na opletenih biciklaj. Zato vsakší dečko i moški, šteri de se z námi pelao, naj se kemprle priglasi v farofi ali pa domačomi bogoslovci g. Kereci. Druga navodila še dobite. Delajmo pa nato, da nas bo kem več. — To bo naš den! Bog živi!

Cerkev sv. Jeléne v Pertoči je zidana na visikom i ne prostornom vrhi brega, šteri leži od sevara na jug jugozahodno od Sv. Jürija. Malo je vekša kak jürjanska.

Menda se ne zmotim, če mislim, da spada jelenska cerkev med najstarejše zidine krajine i da izvira iz prehodne dobe, gda je romanski slog pomali začno prehajati v gotškoga, ka se je pri nas zgodilo povprečno v drugoj polovici 13. stoletja.

Vsa zidina nosi na sebi znak težkoga pritiska. Jako mala okna svetišća se končavajo v jako topom vrhi, vsa njihova zgradba je romanska, nísiki i zvúnešnji podporniki, debelina sten, posebnost oboka svetišća: vse to kaže na slog najrannejše prehodne dobe.

V svetišći nega niti sleda rebrom na oboki; polja oboka se srečajo v preprostoj ostrini, štera se zgubi v stranskih stenaj. Obok svetišća je prosti dvojni sestavljeni romanski križni obok. Zvúnešnje stene ne kažejo določno, liki dajo slutiti romanske oblike, kakpa mešane s šilastimi motivi.

Obok ladje je tudi tú kak pri Sv. Jüriji nadomeščao lesení strop; denešnji obok izvira iz 17. stoletja i je jako neprilíčno delo.

Kak za zgodovino jürjanske tak tudi jelenske fare nega níkše trdne listine, ar so se te za lúteranskoga časa vse vničile. Od zmage katoličanstva naprej nam níšterne podatke dajo

Obisk. Pri Gradi smo meli obisk. Iz Ljubljane so prišli k nam taborit nekší študentarje. Što so bili, nam je ešče zdaj ne znano, ar so gospodje v 15. dnevaj svojega bivanja ne meli časa predstaviti se. Ešče bi znmakar ostali duže med nami, pa jim nekaj volo vzeo. Med lúdstvom so zapústili ne ravno najbolši vtis. Gostje, šteri se radi cerkve ogiblejo, a gostilne držijo, nemrejo zapústiti najbokiših spominov. Mi goričanci smo radi, da nas što obišće, želimo pa tudi, da se gostje držijo toga, česa se lúdstvo drži. Ne núcamo pa níkših novih poskúsov i navukov.

Po celom Prekmurju ide glas, Ferdo Horvat-a trgovina v Bogojini je zaistino za nas.

Izreden gost. Preminoči teden je obiskao Grad odličén gost iz Beograda, rodóm Anglež. Zanimao se je posebno za farno cerkev, štera se njemi je nad vse dopadnola.

Prošćenje. Na Velko mešo, to je 15. avgusta mamo pri Gradi velko prošćenje i senje. Na te lepi den se vneto pripravlam z našimi srci i dúšami, da dostojno počastimo največši naš praznik: Marijino vnebovzetje. Bog daj svoj blagoslov i lepo vreme.

Pošta.

Jonaš Štefan, Predanovci. Sprejeli 15 Din. naročnine, štero smo spisali že za l. 1938. Lani ste 15 Din. više plaćali, ka je letos v račun prišlo. — Ropoša Jožef, G. Lendava št. 80. Naznanite nam, štere številke Novin ne ste sprejeli. — Titan Franc, Krog. Bodanec Julijana je prišla s Francije domo, dajajte njej Novine. — Novak Ana domači. Vaše Novine se prišle nazaj, paznanite nam njeni novi naslov. — Lopert Štefan, Tešanovci. Vaše naslov smo že meli prepisani. — Matjašec Ano domači, Sred. Bistrica. Naznanite nam Anin novi naslov.

VABILO

na redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Dolnji Lendavi, reg. zadruge z neomejeno zavezo, ki se vrši den 22. avgusta 1937 ob 11. uri dopoldne v zadrúžni pisarni.

Dnevni red:

- 1.) Odobritev zapisnika zadnjega obč. zbora.
- 2.) Poročilo načelstva in nadzorstva.
- 3.) Odobritev računskoga zaključka za l. 1936.
- 4.) Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem kraju in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov. — Načelstvo.

Raspis.

Občina BELTINCI razpisuje progmatično mesto obč. delovodjo oziroma tajnika s štiri razrede srednje ali tej enako strokovno šolo z nižjim zaključnim ispitom, ter z najmanj 3 mesečno prakso.

Vsi prosilci morajo imeti pogoje iz čl. 7 in 8. uredbé o obč. uslužbencih.

Rok za vlaganje prošenj se določí od 10. avgusta do 10. septembra.

Natančnejša pojasnila se dobijo v uradu obč. Beltinci.

UPRAVNA OBČINA BELTINCI, dne 9. VIII. 1937.

matične knige i male opombe, slučajno v nje zapisane. Iz teh je pa ne mogoče sestaviti zgodovino far, ar bi njihova vrednost bila samo pri vekšoj množini gradiva.

Gornjelendavske i jürjanske fare prebivalstvo je tri štrtine katoličansko, edna stotina pa lúteranska; v jelenskoj fari pa je 98.5% prebivalstva katoličanskoga i samo 1.5% lúteranskoga, tak da je to najčistejša kat. fara sobočke dekanije.

Če iščemo tomi vzrok, te ga menda najdemo na sosednom Štajerskom.

Gda so na Vogrskom Széchyji gnali svoje podlózance v lúteranstvo i njim na šinjek spravili lúteranske predgare, je katoličanskoga čútenja lúdstvo na sosednom Štajerskom iskalo i najšlo navuk svoje stare vere i sredstva milosti, ar je tam Ferdinand II. že povsédi obnovo katoličansko vero. Vsagdenšnji stik s sosednim katoličanskim lúdstvom je tudi v tom lúdstvi obdržao zavúpanje v staro vero, štera je po odhodi lúteranskih predgarov tak zagorela, da je niden človek ne ostao v krivoj veri. Denešnji lúteranje so se sledkar priselili.

Ešče dnes je mogoče v toj fari viditi sled toga, da je tú lúteranstvo nigdar ne pognalo korná. Lúdstvo te fare je popunoma prepojeno s katoličanstvom, štero se je tak združilo z naravov, da ga níkše neprilike niti genoti nemrejo. (Dale)

Mladini za počitnice.

Motil sem se!

V velikem mestu je živel mož odličnega stanu v zelo ugodnih gmo-
nih razmerah. Žena mu je bila že da-
vno umrla. Imel je pa hčerko-edinko,
ki jo je srčno ljubil. Toda Hilda —
tako je bilo hčerki ime — je nevarno
zbolela. Skrbni mož je čital potrt in
obupen z obraza slovečega zdravnika,
da skoraj ni rešitve. Zdravniški po-
svet je potrdil njegovo grozno slut-
njo: 17 letni Hildi so bile ure štete.
Zdravnik je poizkušal tolažiti potrtega
moža, ki je ihtel plakal: „Moj otrok,
moja sreča, saj ni mogoče, da me za-
pustiš!“ Bodite mož in premagujte se
vsaj radi hčerke, pravi zdravnik in se
poslovi.

Oče je bil sam pri hčerki, ki je
čakala smrti kakor zlomljena lilija.
„Kajne, oče, sedaj bo treba iti?“ —
vpraša bolnica. Nesrečnemu možu je
obupavalo srce. S silo zatre jok in
pravi: „Ne, moj otrok, kriza bo kmalu
prestana, potem pa bo bolje.“ „Oče,
ne govori, kar ne misliš res. Čutim,
da moram umreti in to tudi ti veš.
Ne govori torej drugače. Saj si mi
vedno resnico govoril, ali ne? Zdaj
pa, ko se moram posloviti, te prosim,
potolaži me in mi še enkrat ponovi,
kar si vedno pripovedoval, da ni
Boga in ne posmrtnega življenja, ker
drugače se bojim umreti.“

Nesrečnež se je stresel in bil v
veliki zadregi. Pred seboj je videl
žrtev, delo svojega govorjenja in ži-
vljenja. Po njegovi krivdi mu je po-
stal lastni otrok, ki ga je oboževal,
neveren, kakor je bil on sam. V nje-
govi hiši se je o veri govorilo redko,
a tedaj zaničljivo. Hčerke doslej ni
pustil niti k prvemu sv. obhajilu. K
sv. maši ni hodila. In sedaj, v odlo-
čilnem trenutku, ga ta hči roti, naj ji
pove resnico. — „Otrok moj, odpusti
mi! Motil sem se in zmotil sem tudi
tebe“ — izpregovori oče z izpreme-
njenim in povzdignjenim glasom: „O,
saj živi nad nami Bog, saj je posmr-
tno življenje, saj je večnost!...“

Z nepopisljivim izrazom, napol
v strahu, napol z začudenjem je po-
gledala umirajoča Hilda na očeta,
hkrati pa ji je zasijal žarek upanja.
Drugača ni rekla, kakor: „Oče, po-
kliči duhovnika!“ — „Da, zate i zase!“

Drugo jutro je splavala očiščena
in srečna duša proti nebu, — pri po-
steli mrtve Hilde pa je klečal mož,
vdan v božjo voljo in zatopljen v mo-
litev. Ko se dvigne, poda roko duhov-
niku, ki je bil previdel umirajočo hčer-
ko in spovedal tudi njega, in solznih
oči vzdihne: „Hvala vam, pater, v
imeni umrle hčerke in v mojem ime-
nu! Težka, pa lepa in srečna je bila
današnja noč. Da, da! Svobodnomi-
selno je lahko živeti. Če pa smrt po-
trka na vrata...“

Več ni mogel reči. Pater ga po-
tolaja rekoč: „Bog odpušča. Potola-
žite se, saj imate angela-zagovornika
v nebesih.“

Vika Razlagova:

Iz življenja vzornega očeta.

Lepa je bila domačija mladega
Frica! Vse na njej je pričalo, da skrbe
za njo pridne in skrbne roke! Božji
blagoslov je zvesto čul nad njo, ter
jo spremljal iz roda v rod!...

Mladi Frac, je prevzel od svojih
starišev to lepo domačijo! Izplačal je
dediče, ter tako postal na njej sam
svoj gospodar. Skrbni Frac je postal
vreden naslednik svojega očeta! Ker
sam ni mogel zmagovati vsega, si je
začel skrbno iskati ljubečo roko, ki
bi mu pomagala voditi precej obširno
gospodarstvo! Želel si je najti zvesto
ljubečo srce, ki bi mu stalo ob strani,
v srečnih in temnih dneh življenja! Že
nekaj let je poznal v svojem rojstnem
kraju, mlado in marljivo dekle —
Cilko, — katere čist in blag značaj,
ter vsa njena priključiva zunanost,
sta zelo blagodejno vplivala nanj.
Končno je prišel do prepričanja, da ga
edino to dobro dekle, lahko osreči!
Čemu bi še toraj dalje pomišljal, ko
vidi daje Cilka, kakor ustvarjena zanj!

„Družina božjega sveta.“

V torek 27. julija je bil v Lju-
bljani ustanovni zbor dobrodelnega in
vzajemno-podpornega društva „Dru-
žina božjega sveta.“

Z novoustanovljenim društvom
je dobila dejavna krščanska ljubezen
do bližnjega novo ognjišče, od koder
bo sijal žar ljubezni na popolnoma
svojestven način. Ustanovitelji so nam-
reč osnovali društvo z namenom, da
bi oskrbovalo siromašno, zapuščeno,
neuko mladino in ji pomagalo do us-
posobljenosti za življenjski poklic, da
bi nudilo onemoglim, delanezmožnim,
siromašnim ljudem, človeka dostojno
preskrbo, delamožnim, zdravim, brez-
poselnim ljudem pa — delo, po do-
govorjeni nagradi. Brezposelni in si-
romašni ljudje, ki so še močni in
in zdravi, pa so na milost in nemilost
prepuščeni cesti in bridki borbi za
življenje, naj bi samo ne čakali pod-
por in naklonjenosti krščanskega us-
miljenja, marveč, da bi z delom po-
magali tudi ustvarjati blaginjo člove-
štvu, kajti siromakov-prosilcev bo ved-
no več, onih pa, ki bodo mogli na-
klanjati podpore pa bo vedno manj.
Bridka resnica je, da je danes silno
težko dobiti zaslužek, vendar to ža-
lostno dejstvo naj bi te, mnogokrat
res bedne ljudi, ne spravljalo v obup.
Boljše je namreč prijeti za kakršno
koli delo, če tudi za samo življenjsko
preskrbo, kakor pa predati se v obupu
cesti in v pomanjkanju in v brezdelju
životariti od milosti drugih. Žal, da
dandanes tudi za samo življenjsko
preskrbo — dela ni dobiti! Če se
društvu posreči tolikšen napredek, da
bo moglo zaposliti in oskrbovati vsaj
brezposelne družinske očete, bo že s
tem mnogo storilo v omiljenje splo-
šne bede.

Vsi vemo, da se je sebičnost
tako polastila pridobitnikov, malih in
velikih, da vsakdo misli sam nase in
se pelja za tem, kako bi si ustvaril
čim več ugodja, da na bednega brata-
trpina komaj utegne misliti in mu nu-
diti kako mrvico od svojega blago-
stanja. In vendar smo si vsi ljudje
bratje in sestre, ker smo otroci enega
Očeta! Kako pridobitniki sedanjosti
pozabljajo na to resnico in na nauk,
ki ga je Bog-človek, naš Brat, Sin
božji učil: Ljubi svojega bližnjega,
kakor samega sebe!...

Idea društva, s katero hoče pre-
žeti miselnost današnjega človeka, po-
meni boj sebičnosti in krivični trdo-
srčnosti in vpostavitve dobrotosti,
usmiljenosti in medsebojne pomoči,
kakor to terja krščanska ljubezen od
vsakogar.

Ali si društvo ne stavi prevelikih
nad? Kako bo mogoče izvesti ta ve-
liki preobrat?

Od vsakega posameznika je od-
visna zmaga te odrešilne zamisli: od
najmogočnejšega kapitalista pa do
zadnjega prosjaka. Brat mora poma-
gati bratu zaradi Boga! Ne sovraštvo
do kapitalistov, ne mržnja do boga-
tinov, ne zavist do onih, ki niso v

revščini, ne demonstracije, ne stavke,
ne revolucije, ne brezbožni komuni-
zem — ne, to niso sredstva za izboljš-
anje blagostanja bednih množic! Svet
preroditi, srca omehčati, blagostanje
vpostaviti more samo — ljubezen!
Ljubezen do Boga — oprta na živo
vero in trdno upanje — in dejavna
ljubezen do bližnjega! Vsak posame-
znik mora sočutje do trpečega brata
izražati z — dejanji! Tako kakor je
Kristus učil! Sebi odreči — pa bliž-
njemu dati! Sebičneži in trdosrčneži
na ta način ne bodo mogli obstati v
človeški družbi; sami se bodo izločili
in onemogočili.

Društvena pravila predvidevajo
med drugim, gradnjo dobrodelnih do-
mov širom Slovenije, ustanavljanje ja-
vnih kuhinj, prenočišč, trgovskih, obrt-
nih in poljedelskih podjetij, kjer
bodo zaposleni zdravi, delazmožni lju-
dje, da bo društvo moglo oskrbovati
onemogle in siromašno mladino. Vsak-
do se bo udeleževal v svojem pok-
licnem delu.

Še mnogo drugih možnosti pred-
videvajo pravila, ki bodo, če se vsaj
nekateri posreči izvesti, zagotovila dru-
štvu obstoj in napredek. Kdor bi že-
lel podrobnejših informacij, naj se
obrne na društveno vodstvo, ki mu
jih bo radevolje poslalo.

Društvu, ki so ga z ved-
nostjo ljubljanskega g. knezoškofa o-
snovali sami lajiki, ki ne zavzemajo
kakihi uglednih položajev in so v borbi
za življenjsko eksistenco, predseduje g.
Franc de Cecco, dolgoletni propaga-
tor „Svete vojske“, ki je v svojem po-
slanstvu prehodil vslo Slovenijo in je
bil tudi tajnik dobrodelnega društva
„Varstvo“ in vodja dobrodelne pisarne
lista „Po božjem svetu.“ Ker so pred-
sedniku znane prilike v Sloveniji do
vseh podrobnosti, bo znal društveno
delovanje gotovo tako usmeriti, da bo
društvo doseglo čim več uspehov. Bog
daj svoj blagoslov!

(Društvena pisarna je v Ljubljani,
Sv. Petra nasip št. 17.)

Pisma naših iz tujine.

**Bernjak Anica i sestra Mariš-
ka iz Vidonec v Franciji:** Pošilave
pozdrave celotni Slovenski krajini i vam
g. vredniki ino se vam najlepše za-
hvaljuje na rednom pošiljanji naših
listov, nadale vašim sotrudnikom, ce-
loj gračkoj fari; žalosti naj, ka smo
zgubili vrliga dušnoga pastira, kak so
bili pokojni g. plebanoš Bednarik.
Nadaje pozdravave tudi gg. kaplane.
g. Tomorija kantora i njuvo gospo.
Ostanave ešče edno leto v Franciji,
čiravno je frank spadno. Prosive, da
tudi naprej nam tak redno pošilate
naše Novine i Mar. list, štere so na-
ma v največšo tolažbo. Pozdrave po-
šilava tudi svojim starišom, bratom
i sestram, celotj vidonskoj vesi, vsaj
rodbini ino botrini, krstnoj i firman-
skoj i želeve vsem boži biagoslov.

srcu občutila vso tisto srečo, ki jo
občuti le srce blage in dobre žene,
ki stavi za Bogom vse svoje zaupa-
nje v blagega moža. Njena duša pa
je v tej sreči prosila ljubega Boga,
naj ji ohrani to njeno srečo tako lepo
in solnčno, vse dni, njunega življe-
nja! — — — (Dalje)

Zahvala.

Spet se v bolesti je pesem rodila,
zahvale izraziti moči mi ni:
Bog, naj še v polnoč bi me žalost
ovila —
da le spet poldan zablesti...

Le za trenutek take radosti,
ki srce zdaj napaja, —
milijonkrat morje žalosti,
križnega pota vsaka postaja —

Pa, večno boš blaženost dal
za trpljenje to časno —
blisk slutnje si v srce poslal,
oko v njem postalo je jasno...

Službena naznanila.

Prodaja sadja za izvoz navodila in
odredbe. Eina izmed največjih napak v na-
šem sadjarstvu je prezgodnje spravlanje sad-
nega prideka. Ne samo, da s tem poškoduo-
jemo sadno drevje samo, ker mu polomimo
rodni les, je tako — s silo, zeleno potrgano
in okleščeno sadje malo vredno, pa naj si ga
uporabimo za dom, ali pa ga prodamo. Slo-
venija je navezana na inozemska sadna tr-
žišča, kjer pa našemu sadju zelo konkurira
sadje iz drugih izvoznih držav, ki je mnogo
skrbnejše spravljeno, obrano z roko, zrelo in
pravilno sortirano, kar pa žal ni slučaj pri
našem sadju. Razumljivo je, da tuje sadje
doseže potem lepše in višje cene kot naše,
kar nam je v ogromno škodo. Sadje naj se
ne bere — trese prezgodaj. To je posebno
važno pri jesenskem sadju, ki pridobi največ
na svoji teži in kakovosti ravno zadnje dni
zrenja. Tako sadje se obira šele ko je po-
polnoma razvito t. j. drevesno zrelo, torej le
malo preden je užitno zrelo. V shrambah in
med prevozom tako sadje dozori, da je pri-
merno za uživanje. Zimsko pozno sadje, pa
pustimo čim dalje na drevesu. O pravilniku
o kontroli svežega sadja namenjenega za iz-
voz z dne 3. VI. 1931 (Služb. list št. 298/47
iz 19011.) mora biti sadje namenjeno za izvoz
zrelo, brano z roko, pravilno sor-
tirano zdravo in nepoškodovano.

Za izvoz ne pride v poštev zeleno, nezdravo,
obtolčeno ali na kak drug način poškodova-
no sadje. Na osnovi citiranega pravilnika se
bodo prekrški kaznovali z globlo do 5000 Din.
Prezgodnjega spravlanja sadja pa ne zakri-
vijo vedno sami sadjarji, temveč v prvi vrsti
oni sadni trgovci in pa kupčevalci, ki tako
zeleno sadje kupijo in silijo sadjarje k pre-
zgodnjemu spravlanju sadja in tako izkoris-
tijo slabi gmojni položaj kmetovalca. S tem
pa ne izkoriščajo samo posameznih sadjar-
jev, ampak z takim delom še v mnogo večji
meri škodujejo interesom našega sadjarstva
in trgovine z sadjem v splošnem. Pri nakupu
sadja igrajo veliko vlogo največkrat razni pre-
kupčevalci, ki kupujejo sadje za posamezne
trgovce. Prekupčevalci, ki kupujejo sadje za
druga trgovca morajo imeti tozadevno po-
oblastilo, katero izda trgovski gremij in ga
vidira sresko načelstvo. Trgovci pa se mora-
jo izkazati z obrtnim listom in potrdilom (uve-
renjem) centralne komisije za izvoz sadja pri
ministrstvu za trgovino. Kmetovalcem —
sadjarjem se priporoča, da prednja navodila
vpoštevajo!

Sreski načelnik: Miloš Grabrijan s. r.

CENE.

Penezi.	Dinarov vala:
Angleški funt	214—216
Nemška marka	17.20—17.60
Austrijski šiling	8.40
Vogrski pengó	8—8.76
Grška lira	31.50
Amerikanski dolar	43.80
Holandski goldinar	23—26
Švicarski frank	9—10
Belgijska belga	7.37
Italijanska lira	2.31
Francoski frank	1.70
Češka korona	1.54

Živilna. Kg na živo vago v dinaraj:
Jünzi debeli 5.50—6.50, poldebili 4.75—
5.75, biti za klanje 5.50—6.—, krave za klan-
je 3—4, plemenske krave 3—3.65, krave
za kolbase 2—3.50, telice 5—6.50, teoci
7.50—8, praščiči 8.50—9.25, plemenski prasci
5—6 tjeđnov stari 115—140, 7—9 tjeđnov stari
120—150 Din. po falati. Konji 3000—3500 Din.

Zrnje. 100 kg. v dinaraj: sušenica 200,
žito 170—180, oves 170—190, kukurica 120
do 140, grah 150—160 Din.

Okoli 15 plügov zemle

je k odaji v Rakičani. Što šče küpiti
naj se oglasi pri g. Franci Bajleci,
advokati v Soboti.

Vabilo

na občni zbor AGRARNE I GOSPODARSKE
ZADRUGE z n. o. z. v ČRENŠOVCIH, ki se
vrši v Črenšovcih v Našem Domi 22. avg.
ob pol dvanajstoj viři s sledečim dnevn-
nim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora.
2. Poročilo načelstva i nadzorstva.
3. Odobritev rač. zaključka za l. 1936.
4. Sprememba pravil.
5. Slučainosti.

Če te občni zbor ob določenom časi
ne bi istom mestu, se vrši pol vure poz-
nej na istom mestu i z istim dnevnim re-
dom drugi občni zbor, ki sklepa valano
ne gledoč na število navzočih kotrig.

Načelstvo.

K odaji je hiša zidana i gospodar-
sko poslopje, ki je cimprano.
Posestvo meri 12 oralov, obsega travnik, nji-
ve, šumo, gorice, sadovnjak, vse okoli hiše.
Cena okoli 54 jezera dinarov. Zglasiti se pri
Nedelko Janoši, Juršinci, p. Sy. Loyrenc v
Slov. Goricah.

**Zavolo starosti k odaji po-
sestvo,** ki meri 5 oralov, blizi cerkve i
kolodvora v Bodanovcih, občina G. Mihaj-
lovci, Medjimurje. Vse novo zidano, 2 sobi,
2 kuhinji, pivnica, klet, k posestvu spadajo
njive, travniki, šume. Zglasite se pri La dič
Franci v Bodanovcih.